

SEMINAR 16.12.2016

GEZOND STEDELIJK

LANDSCHAP

GEZONDHEID*

RUIMTELIJK BELEID

Datum: vr 16 dec

Tijd: 13:00 - 18:00u

Locatie: Park Makeblijde | Oud Wulfseweg 3 | Houten

Aanmelden: info@architectuurcentrummakeblijde.nl

Site: www.architectuurcentrummakeblijde.nl

Toegang: gratis

Architectuurcentrum Makeblijde | aMb

NVTL / Nederlandse Vereniging voor
Tuin- en Landschapsarchitectuur

**stimulerings
fonds
creatieve
industrie**

1 Gezond Stedelijk Landschap

Graag nodigen wij u uit voor het seminar Gezond Stedelijk Landschap.

Tijdens het seminar zullen prominente deskundigen en beleidsmakers op het gebied van gezondheid en ruimtelijke ordening nader ingaan op de actuele noodzaak om gezondheid te verbinden met de fysieke omgeving. Gezondheid verlangt een nieuwe kijk op ruimtelijke ontwikkeling waarbij de focus niet alleen ligt op economische waardecreatie, maar ook op maatschappelijke waarden en milieu waarden (lees: gezondheid).

De grote vraag is hoe je deze ambities integraal realiseert binnen de meest uiteenlopende ruimtelijke situaties. Bovendien moeten deze ambities gerealiseerd worden binnen een tijdsgewricht wat zich kenmerkt door onvoorspelbare economische vooruitzichten als gevolg van technologisering. Een gezond stedelijk landschap vraagt niet alleen een herziening van planologische procedures met nieuwe rollen voor investeerders, beleidsmakers, ontwerpers en direct betrokkenen, maar ook een andere ontwerppraktijk. Een ontwerppraktijk die voortdurend open staat voor (milieu) technische innovaties en in samenwerking met bewoners en bedrijven niet alleen de spreekwoordelijke bouwstenen levert voor ruimtelijke ingrepen maar ook richting geeft aan het te volgen proces. Met andere woorden, hoe kan de ontwerppraktijk als vliegwielen dienen voor de gewenste

en noodzakelijke ontwikkelingen in een stedelijk en gezond landschap?

De mondiale economie en daarmee samenhangend onze leefstijlen, welvaartsziekten en (over)belasting van het milieu brengen steeds grotere gezondheidsrisico's met zich mee die de betaalbaarheid van de zorg in de nabije toekomst onder grote druk zullen zetten. Met name de ruimte professionals staan voor de uitdaging de fysieke leefomgeving zo vorm te geven dat zij een positieve bijdrage levert aan de gezondheid van haar gebruikers. De nieuwe omgevingswet moet het wettelijk kader gaan bieden voor o.a. gezonde omgevingskwaliteiten.

Het maken van een gezonde leefomgeving is onlosmakelijk verbonden met de opgave om de economie, water-, voedsel-, energie- en transportsystemen te verduurzamen. Prikkelers voor gekoppelde klimaatadaptatie & mitigatie moeten geïntegreerd worden in gebouwen, de openbare ruimte en de infrastructuur. Een klimaat-neutrale, groene omgeving is schoon en wordt als veilig en comfortabel beleefd. Een gezonde leefomgeving biedt bovendien stimuli voor sociaal en gezond gedrag in de zin van ontmoeten, bewegen en ontspannen. Een goed ingerichte openbare ruimte heeft grote invloed op de zelfredzaamheid van met name ouderen.

2 Programma

- 13.00 uur ----- Inloop
- 13.30 uur ----- **Hans Ligteringen** - Architectuurcentrum Makeblijde | aMb
Jelle Bennema - Nederlandse Vereniging voor Tuin- en Landschapsarchitectuur
Welkom en korte toelichting op het programma
- 13.45 uur ----- **Herman Geerdes** - Wethouder gemeente Houten
Ruimtelijke beleid en gezondheid
- 14.00 uur ----- Presentatie **Keuzeverwantschap 1** | Ontwerpend onderzoek De Molenzoom
- 14.15 uur ----- **Tjisse Brookman** De Friesland verzekeringen
De zorgverzekeraar als motor voor gezonde ruimtelijke ontwikkeling
- 14.30 uur ----- **Hans Dekker** - DN Urbland Landschapsarchitectuur
Voorbij gezondheid, een nieuwe rol voor de (landschaps)ontwerper
- 14.45 uur ----- Presentatie **Keuzeverwantschap 2** | Ontwerpend onderzoek De Molenzoom
- 15.00 uur ----- **Arthur van Iersel** - Senior-adviseur GGD GHOR Nederland
Kansen voor gezondheid binnen de nieuwe omgevingswet
- 15.15 uur ----- Presentatie **Keuzeverwantschap 3** | Ontwerpend onderzoek De Molenzoom
- 15.20 uur ----- Pauze
- 15.45 uur ----- **Hanneke Kruise** - RIVM
Gezondheid, ruimte en beleid
- 16.00 uur ----- Presentatie **Keuzeverwantschap 4** | Ontwerpend onderzoek De Molenzoom
- 16.15 uur ----- **Dirk Sijmons** - H+N+S
De maakbaarheid van een gezond stedelijk landschap
Hoe krijgen we het vliegwiel in beweging?
- 16.30 uur ----- Discussie onder leiding van **Jeannette Schreurs**
- 17.00 uur ----- Borrel

3 Sprekers

Herman Geerdes heeft als wethouder van de gemeente Houten onder andere Ruimtelijke Ordening, Economische Zaken en Beheer Openbare Ruimte in zijn portefeuille.

Tjisse Brookman is relatiemanager bij zorgverzekeraar De Friesland. Brookman agendeerde het maatschappelijke belang van de relatie tussen natuur en gezondheid dat volgens hem meer aandacht zou moeten krijgen in het zorgbeleid.

Volgens landschapsarchitect **Hans Dekker** vraagt de realisatie van een gezonde leefomgeving een herijking van verantwoordelijkheden van zowel overheid als ontwerpsector. Gezondheid binnen ruimtelijke planprocessen gaat niet alleen over het reduceren van gezondheidsbelastende factoren maar vraagt ook aandacht voor een toegankelijke zorg en sociaal-culturele en economische participatie.

Arthur van Iersel is senior-adviseur bij GGD GHOR Nederland en was eerder senior-beleidsmedewerker publieke gezondheid bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Van Iersel heeft binnen GGD GHOR Nederland een grote bijdrage geleverd aan het onderwerp Gezondheid in de Omgevingswet.

Hanneke Kruise is onderzoeker Gezonde Leefomgeving bij het centrum Duurzaamheid, Milieu en Gezondheid van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Hoe kun je een leefomgeving gezond maken en hoe lokt deze om-

geving uit tot gezond en duurzaam gedrag? Het Platform Gezond Ontwerp (in oprichting) moet er voor zorgen dat kennis over gezonde leefomgeving voor overheden beschikbaar komt.

Dirk Sijmons is één van de drie grondleggers van H+N+S Landschapsarchitecten. Sijmons is onder andere werkzaam geweest als Rijksadviseur voor het Landschap (2004-2008), was Professor Environmental Design aan de TU Delft (2008 – 2011) en is in oktober 2011 benoemd op de leerstoel Landscape Architecture aan dezelfde universiteit. Sijmons was curator van de Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam 2014 'Urban by Nature'.

Moderator **Jeannette Schreurs** werkt als landschapsarchitect bij Niek Roozen bv vanuit de ambitie van de 'Green City Philosophy'. Integrale ontwerpen met groenblauwe inrichtingselementen dragen bij aan een klimaatbestendig, prettig en gezond leefklimaat in steden.

4 Ontwerpend onderzoek

Het seminar is het slotakkoord van het programma **Keuzeverwantschap**. Keuzeverwantschap is de titel van een cross-sectoraal ontwerpend onderzoek naar de mogelijkheden voor een transitie van een modale bedrijfslocatie met middelgrote kantoren - De Molenzoom in Houten - naar een *gezonde* stadswijk.

Vier teams van jonge stedelijke professionals, werkzaam bij verschillende Nederlandse bureaus en studenten aan de WUR zijn het ontwerpend middelpunt binnen een breed samengesteld cluster van deskundigen op het gebied van milieu, planologie, psychologie, gezondheid en design. De opgave is uitgewerkt middels een interactief programma met presentaties, lezingen, debatbijeenkomsten en openluchtgesprekken.

De ambitie van het programma is het ontwikkelen van handvaten voor zowel planvorming als ontwerp bij ruimtelijke ontwikkeling vanuit het gezondheidsperspectief.

- Mart Reiling, Thijs Dolders, Jonas Papenborg, Arjan Meeuwissen (TRACK Landscape, Karres+Brands, H+N+S)
- Remco van der Togt, Vito Timmerman, Jelle Dekker (Strootman Landschapsarchitecten)
- Gert-Jan Wisse, Anna Fink, Lucie Pavlišťková, Berthe Daan (B+B – Urbanism and Landscape Architecture)
- Bart Steman, Wietske Doornbos, Maarten Vermeer (Wageningen UR)

Het Seminar Gezond Stedelijk Landschap en het ontwerpend onderzoek Keuzeverwantschap zijn een coproductie van Architectuurcentrum Makeblijde | aMb (Hans Ligteringen) en de commissie Vakontwikkeling van de NVTL (Jelle Bennema, Jan Janse).

Het project is mogelijk gemaakt dankzij de steun van:

- Stimuleringsfonds Creatieve Industrie
 - Gemeente Houten
 - VHG
 - NVTL
 - Duurzaamheidsfonds Houten
 - RIVM
 - Wageningen UR
 - Architectuurcentrum Makeblijde | aMb
-